

POMOCE DLA PARAFIALNYCH ZESPOŁÓW LITURGICZNYCH *ŚWIĘTE TRIDUUM PASCHALNE*

WSTĘP.

Niniejsze opracowanie jest odpowiedzią na słowa zawarte w *Instrukcji Arcybiskupa Katowickiego Dotyczącej Liturgii*¹ kierowanej do wszystkich wspólnot parafialnych archidiecezji katowickiej. Ksiądz Arcybiskup we wskazaniach duszpasterskich zwraca uwagę na potrzebę powołania do istnienia parafialnych zespołów liturgicznych, które będą czuwały nad rzetelnym przygotowaniem i właściwym zrozumieniem poszczególnych celebracji. Wzywa również do starannego przygotowania Triduum Paschalnego jako centralnego wydarzenia w liturgii całego roku kościelnego.

Podejmując wezwanie Arcypasterza, przygotowaliśmy pomoce dla zespołów liturgicznych obejmujące celebrację Triduum Paschalnego, ze szczególną uwagą pochylając się nad techniczną i praktyczną stroną przygotowań. Wieloletnia praktyka członków Archidiecezjalnej Diakonii Liturgii Ruchu Światło – Życie podpowiada, że niestaranne przygotowanie techniczne powoduje rozproszenie w trakcie samej celebracji i ma negatywny wpływ na duchowe przeżywanie bogactwa Triduum Paschalnego.

Mamy również głęboko w sercu słowa Sługi Bożego Franciszka Blachnickiego „... I tutaj każdy szczegół jest ważny, każdy drobiazg. Bo właśnie zaniedbanie szczegółów i drobiazgów świadczy o tym, że nie wiemy właściwie, co sprawujemy i nie zdajemy sobie sprawy z wielkości tego, o co w tej chwili chodzi, mianowicie spotkania osoby ludzkiej z żywym Bogiem za pośrednictwem zewnętrznych znaków liturgicznych, które Bóg napełnia swoją obecnością, ale pod warunkiem, że my będziemy z wiarą sprawowali te znaki i z wiarą je przyjmowali.”²

Chcemy, by poprzez staranne zewnętrzne przygotowanie cała służba liturgiczna mogła również w pełni przeżywać spotkanie z Bogiem.

Jesteśmy również świadomi, iż zamieszczone tu wskazówki są pomocą ogólną i nie możemy przewidzieć wszystkich możliwości, układów architektonicznych świątyń czy tradycji lokalnych – parafialnych całej Archidiecezji. Dlatego też zwracamy się z prośbą do zacnych czytelników - praktyków o uwagi i propozycje, które prosimy przesyłać na adres ddlkatowice@o2.pl.

Życząc owocnej lektury zachęcamy do współpracy.

W imieniu DDLAK - Grzegorz Janikowski.

Uwagi wstępne.

¹ Wiadomości Archidiecezjalne nr 5; rok 76; maj 2008; str. 221-227.

² Ks. F. Blachnicki „Liturgia dialogiem” Lublin 1996

1. Mając na uwadze, by w tym Świętym Czasie, jakim jest Triduum Paschalne, cała parafia ukazała swe bogactwo jako Wspólnota Wspólnot, proponujemy, by Parafialny Zespół Liturgiczny powołał Mistrza Ceremonii, którego wiedza i kompetencje zostałyby potwierdzone przez proboszcza parafii. Zadaniem zaś jego byłoby koordynowanie działań przygotowawczych dokonywanych przez wszystkie wspólnoty parafialne. Osoba ta wcześniej musi być przedstawiona liderom poszczególnych grup. Grupy parafialne, chcąc podjąć posługę, zwracałyby się do niej w celu uzgodnienia szczegółów zaangażowania. Mistrz Ceremonii powinien mieć do dyspozycji ceremoniarzy odpowiedzialnych za poszczególne zespoły usługujących w liturgii (czytający wezwania modlitwy powszechnej, przynoszący dary ofiarne, wykonujący czytania i śpiewy).³

2. Trzeba również w poszczególnych wspólnotach parafialnych zwrócić uwagę na odpowiednie przygotowanie duchowe i techniczne do pełnionych posług. Należyte przygotowanie przeżycia Triduum Paschalnego w parafii domaga się odpowiedniej, długofalowej pracy wychowawczej, która powinna koncentrować się na następujących punktach:⁴

a) Należy dążyć do tego, aby pojęcie „Triduum Paschalne” weszło do świadomości wiernych jako jednolity, zwarty okres czasu, zaczynający się w Wielki Czwartek wieczorem, a kończący w Wielką Niedzielę wieczorem. Jest on w całości świątecznym i najuroczystszym w ciągu roku obchodem tajemnicy naszego odkupienia.

b) W szczególności należy uwydatnić centralną i najwyższą pozycję Wigilii Paschalnej, jako liturgicznego obchodu Zmartwychwstania Pańskiego. W tym celu trzeba dążyć do wyrugowania schematu myślowego łączącego pojęcie Wigilii Paschalnej z pojęciem „Wielkiej Soboty”, albowiem Wielka Sobota jest jedynym w roku dniem aliturgicznym, a Wigilia Paschy jest obchodem „Wielkiej-nocy Zmartwychwstania”. Pozytywnie należy dążyć do skojarzenia pojęcia Wigilii Paschalnej z pojęciem rezurekcji. Z tych względów także poleca się przesunięcie godziny rozpoczęcia wigilii na najpóźniejszą porę. W żadnym wypadku nie wolno jej rozpoczynać przed zachodem słońca i rzeczywistym zapadnięciem zmroku.

„Zasada ta musi być interpretowana ściśle. Przeciwnie jej nadużycia i tu i ówdzie praktykowane zwyczaje sprawowania Wigilii Paschalnej o godzinie, w której zwykło się antycypować Mszę niedzielną, zasługują na odrzucenie.”⁵

c) Tradycyjna polska rezurekcja musi w świadomości duszpasterzy i wiernych zejść na drugi plan, jako zewnętrzna forma manifestacji paschalnej radości, która już w pełni wyraziła się w liturgii Wigilii Paschalnej. W takim

³ ks. St. Szczepaniec „CEREMONIAŁ ZGROMADZENIA LITURGICZNEGO” rodz III p.105

⁴ Na podstawie wskazań pastoralnych przygotowanych ks. F. Blachnicki

⁵ List okólny o przygotowaniu i obchodzeniu świąt paschalnych. Kongregacja Kultu Bożego z dn. 16.01.1988 patrz: WD 1989 s.48, także MR s.150 p.3).

ujęciu jest nieistotne, czy ten dodatkowy, zewnętrzny akcent obchodu paschalnej radości będzie dołączony do liturgii Wigilii, czy też zostanie przeniesiony na godziny ranne. W tym ostatnim wypadku oczywiście nie będzie zachodziła już uzasadniona potrzeba urządzania procesji rezurekcyjnej wcześniej rano. Jeżeli przyjmie się termin „rezurekcja” na określenie Wigilii Paschalnej, to dla tradycyjnej rezurekcji poleca się używać określenia „procesja rezurekcyjna”.

d) Triduum Paschalne rozpoczyna się Mszą Wieczerzy Pańskiej. Dlatego, zgodnie z najdawniejszą tradycją, Wielki Czwartek powinien w każdej wspólnotie lokalnej być przeżywany jako dzień pojednania. Należy użyć wszelkich wpływów duszpasterskich i wychowawczych, aby doprowadzić przed wielkoczwartkową Mszą Wieczerzy Pańskiej do powszechnego pojednania wszystkich w parafii, aby Eucharystia w tym dniu stała się rzeczywistym znakiem jedności i wspólnoty. Będzie ona tym znakiem, jeżeli naprawdę wszyscy obecni w kościele w ten wieczór przyjmą sakramentalnie Komunię świętą, jeśli Msza święta stanie się naprawdę Wieczerzą Pańską.

e) Z powyższym łączy się następny postulat wychowania wiernych do zrozumienia, że spowiedź wielkopostna powinna się odbyć przed wielkoczwartkową Mszą wieczorną. Dni intensywnej spowiedzi to raczej dni od Niedzieli Palmowej aż do mszy Wielkiego Czwartku, bo na niej już powinno objawić się pojednanie pokutników i grzeszników ze wspólnotą Kościoła. Zakorzeniony w wielu okolicach zwyczaj oblegania konfesjonałów przez cały okres Triduum Paschalnego aż do Wigilii Paschalnej włącznie uniemożliwia kapłanom należyte przygotowanie i przeprowadzenie liturgii tych dni. Kapłani, zaabsorbowani przez jednostki w konfesjonale, nie mogą należycie wypełnić swoich obowiązków wobec całej wspólnoty parafialnej.

f) Warunkiem należytego przeżycia Triduum Paschalnego w rodzinach chrześcijańskich będzie dążenie do ukończenia porządków przedświątecznych również przed mszą wieczorną Wielkiego Czwartku. W ten sposób, mimo pracy zawodowej, można będzie w pewnym stopniu przeżyć Triduum Paschalne jako dni świąteczne. Idealnie byłoby, gdybyśmy wraz z braćmi ze wspólnot protestanckich mogli obchodzić Wielki Piątek jako dzień świąteczny, wolny od pracy i wtedy łącznie z sobotą wolną od pracy mielibyśmy rzeczywiście trzy dni świąteczne, wolne na obchód Triduum Paschalnego.

g) Wraz z dążeniem do zapewnienia należytej pozycji Triduum Paschalnego w świadomości i w życiu wspólnot lokalnych musi iść w parze także należyte ustawienie rekolekcji wielkopostnych. W praktyce one często są traktowane jako „szczyt duszpasterski” w roku, spychając Triduum Paschalne na dalszy plan. Tymczasem rekolekcje muszą być widziane zawsze w relacji do Triduum Paschalnego, jako dalsze przygotowanie do jego przeżycia. Zdecydowanie zaś trzeba odrzucić pomysły urządzania rekolekcji wielkopostnych w ramach Triduum Paschalnego lub w Wielkim Tygodniu. Triduum Paschalne to bowiem wielkie, doroczne rekolekcje Kościoła i nie może

ono być niczym przysłonięte lub zastąpione. W innym wypadku wprowadziłoby się namiastki w miejsce autentycznych wartości.

h) W związku z przeżyciem Wielkiego Czwartku jako dnia pojednania i miłości społecznej, kolekta zebrana w czasie tej Mszy świętej powinna być przeznaczona na cele charytatywne. Aby uwydatnić ten fakt, dar materialny zanoszi się w procesji z darami.

Można ponadto propagować zwyczaj agap rodzinnych, urządzanych na sposób wieczerzy wigilijnej. Po powrocie z uroczystej Mszy Wieczerzy Pańskiej rodziny mogłyby się gromadzić przy stołach nakrytych białym obrusem ze świecami. Można by również poświęcić chleby (tzw. eulogie)⁶, które rodziny zabierałyby z kościoła do domu, w celu spożywania w czasie agapy.

i) Zgodnie z rubrykami nowego mszału (MR – s.132 p. 21), trzeba zwrócić uwagę na adorację Najświętszego Sakramentu po liturgii wieczornej Wielkiego Czwartku aż do północy. Adoracja ta ma być wyrazem wdzięczności Kościoła za ustanowienie Eucharystii. Od północy adoracja ta, o ile jest kontynuowana, ma mieć charakter mniej uroczysty, bardziej związany z rozważaniem męki Chrystusa. Przedłużona do liturgii Wielkiego Piątku, może wejść w miejsce adoracji nocnej z Wielkiego Piątku na Wielką Sobotę, co dałoby wiernym możliwość odpoczynku, aby świadomie mogli uczestniczyć w czuwaniu Nocy Zmartwychwstania.

j) W Wielki Piątek ciągle nierozwiązanym problemem pastoralnym jest stosunek nabożeństw paraliturgicznych do liturgii Męki Pańskiej. Dobrze przygotowana liturgia Męki Pańskiej, z centralną dla niej adoracją Krzyża, jest na pewno przeżyciem o wiele głębszym niż Droga Krzyżowa czy Gorzkie Żale. Wydaje się słusznym, by Drogę Krzyżową odprawiać w godzinach przedpołudniowych (np. o 10.00), wtedy, gdy chronologicznie miała miejsce. Nie należy poprzedzać Liturgii Męki Pańskiej Drogą Krzyżową lub, co gorsza, Liturgię Męki Pańskiej traktować jako XII stację Drogi Krzyżowej. Można spotkać się wtedy z tendencją skracania lub zubożania najważniejszej i jedynej liturgii tego dnia.

Triduum Paschalne to doroczne, wielkie rekolekcje Kościoła. Można skonstatować, że triduum streszcza w sobie cały rok liturgiczny. Tak jak zawiera ono w sobie, w obrzędach i w znakach liturgicznych, całą istotę chrześcijaństwa, tak samo i cała odnowa Kościoła wyraża się w sposobie obchodzenia tego Triduum Paschalnego we wspólnotach lokalnych. Na pewno zachodzi tu współzależność. Można by sformułować tezę: Jaka odnowa triduum, taka odnowa Kościoła.⁷

WIELKI CZWARTEK MSZA WIECZERZY PAŃSKIEJ

⁶ ks. B. Nadolski, „Liturgika” tom IV str. 77 p.4, str. 168

⁷ Ks. Franciszek Blachnicki, Lublin 1974 (za: Triduum Paschalne. Podręcznik dla duszpasterzy i służby liturgicznej, Kraków 1992)

3. Skład zespołu liturgicznego na Mszę Wieczerzy Pańskiej:

a. w prezbiterium;

- turyferariusz niosący dymiącą kadzielnicę,
- nawikulariusz niosący łódkę,
- krucyferariusz niosący krzyż,
- ministranci światła 1 i 2 niosący świece,
- ministranci dzwonek / kołatek 1- 4⁸ poprzez znaki dźwiękowe kierujący postawami zgromadzenia liturgicznego,
- ministranci ołtarza 1, 2 i 3 posługujący przy przygotowaniu ołtarza, odebraniu i przygotowaniu darów i posługujący przy obmyciu,
- ministrant księgi troszczący się o mszał i inne księgi, by znajdowały się zawsze na właściwym miejscu,
- ministrant mikrofonu dbający o odpowiednie przygotowanie nagłośnienia i podanie mikrofonu celebransowi i koncelebransom,
- ministrant Słowa Bożego (lektor) 1 i 2 odczytujący czytania,
- psalterzysta wykonujący psalm,
- ministranci pochodni 2 - 12⁹, którzy poprzez dodatkowy znak światła wyróżniają centralną część uroczystości, jaką jest modlitwa eucharystyczna,
- nadzwyczajni szafarze Komunii Świętej pomagający w jej rozdzielaniu,
- precentorzy odpowiedzialni za poszczególne zespoły usługujących i pomagający ceremoniarzowi,
- ceremoniarz czuwający nad całością celebracji,

b. poza prezbiterium:

- organista,
- kantor prowadzący śpiew,
- zespół śpiewaczy (schola - chór) wykonujący werset przed Ewangelią i podtrzymujący śpiew ludu,
- służba darów – zespół przynoszący dary chleba i wina, eulogie oraz zbierający składkę,
- posługa modlitwy 1-6 osób odczytujących wezwania modlitwy powszechnej,
- komentator podający wyjaśnienia i zachęty (jeśli są one potrzebne),
- służba ładu czuwająca nad ładem i porządkiem (w większych zgromadzeniach),
- zakrystian przygotowujący miejsce celebracji oraz szaty liturgiczne i naczynia.

4. Przed rozpoczęciem celebracji należy przygotować:

a. w zakrystii;

⁸ liczba usługujących w zależności od potrzeb zgromadzenia

⁹ liczba usługujących w zależności od ilości miejsca w świątyni

- szaty liturgiczne dla celebransa i koncelebransów,
 - świece i krzyż procesyjny,
 - kadzielnicę i łódkę,
 - ewangeliarz z zaznaczonym odpowiednim fragmentem,
- b.** w prezbiterium:
- ławki dla mężczyzn, którym będą obmywane nogi (mandatum)
 - stoły na chleby (eulogie), które będą przyniesione w darach (eulogii nie kładziemy na ołtarzu),
 - odpowiednią ilość miejsc siedzących przeznaczonych dla koncelebransów,
 - pochodnie dla ministrantów światła,
 - dzwonki i kołatki,
- c.** na kredensie:
- mszał i inne księgi potrzebne w celebracji,
 - w przypadku rozdzielania komunii pod dwiema postaciami odpowiednią ilość kielichów i wina,
 - kielich z puryfikaterzem, palką i korporalem przykryty welonem,
 - teksty mszalne dla koncelebransów,
 - mikrofon (najlepiej bezprzewodowy) dla koncelebransów,
- d.** poza prezbiterium:
- mikrofon i miejsce dla scholi,
 - z tyłu kościoła stół na dary, a na nim głęboką patenę z komunikantami i dodatkową hostią do monstrancji, ampułki z wodą i winem.
 - stoły na i ułożone na nich eulogie.

Szczegółowy przebieg celebracji MR s. 126

Po komunii ministranci ołtarza nie składają korporalu, gdyż na ołtarzu stawia się puszkę z komunikantami. Mszę kończy modlitwa po komunii. Po niej następuje procesja, w której przenosi się Najświętszy Sakrament do miejsca przechowywania przygotowanego w odpowiednio ozdobionej kaplicy. Po procesji ministranci ołtarza obnażają ołtarz, a krucyferariusz wynosi (jeśli to możliwe) wszystkie krzyże.

WIELKI PIĄTEK MĘKI PAŃSKIEJ
LITURGIA NA CZEŚĆ MĘKI PAŃSKIEJ

5. Skład zespołu liturgicznego:

a. w prezbiterium;

- turyferariusz niosący dymiącą kadzielnicę funkcję swą pełni tylko w czasie procesji przeniesienia Najświętszego Sakramentu do Bożego Grobu,
- nawikulariusz niosący łódkę funkcję swoją pełni w tym samym czasie co turyferariusz,
- krucyferariusz nie wnosi krzyża w procesji wejścia, swoją posługę pełni w momencie adoracji krzyża, pomagając w jego odsłanianiu lub przygotowuje go z tyłu kościoła w drugiej formie ukazania,
- ministranci światła funkcję swoją pełnią, towarzysząc kapłanowi przenoszącemu Najświętszy Sakrament z miejsca przechowywania na ołtarz, następnie zapalone świece kładą na ołtarzu lub obok niego.

Pełnią swoją funkcję również w trakcie procesji do Bożego Grobu, idąc obok krzyża.

- ministranci kołatek 1-4¹⁰ poprzez znaki dźwiękowe kierują postawami zgromadzenia liturgicznego, kołacząc także w trakcie procesji do Bożego Grobu,
- ministranci ołtarza 1, 2 i 3 posługują przy przygotowaniu ołtarza przed obrzędami komuniijnymi i obnażają go po procesji do Bożego Grobu,
- ministrant księgi troszczy się o mszał i inne księgi, by znajdowały się zawsze na właściwym miejscu,
- ministrant mikrofonu dba o odpowiednie przygotowanie nagłośnienia i podaje mikrofon celebransowi oraz troszczy się o niego w trakcie procesji do Bożego Grobu,
- ministrant Słowa Bożego (lektor) 1 i 2 odczytują czytania, mogą brać również udział w czytaniu opisu Męki Pańskiej,
- psalterzysta wykonuje psalm,
- nadzwyczajni szafarze Komunii Świętej pomagają w jej rozdzielaniu,
- precentorzy odpowiedzialni za poszczególne zespoły usługujących i pomagający ceremoniarzowi,
- ceremoniarz czuwa nad całością celebracji,

b. poza prezbiterium:

- organista,
- kantor prowadzący śpiew,
- zespół śpiewaczy (schola - chór) wykonujący werset przed Ewangelią i podtrzymujący śpiew ludu,
- służba darów – zespół zbierający składkę pieniężną,

¹⁰ liczba usługujących w zależności od potrzeb zgromadzenia

- komentator podający wyjaśnienia i zachęty (jeśli są one potrzebne),
 - służba ładu czuwająca nad ładem i porządkiem (w większych zgromadzeniach) szczególnie podczas adoracji krzyża dla sprawnego jej przebiegu,
 - zakrystian przygotowujący miejsce celebracji oraz szaty liturgiczne i naczynia.
6. Przed rozpoczęciem celebracji należy przygotować:
- a. w zakrystii;
 - szaty liturgiczne dla celebransa,
 - świece i krzyż procesyjny,
 - kadzielnicę i łódkę,
 - krzyż do adoracji,
 - monstrancję przykrytą welonem,
 - b. w prezbiterium;
 - odpowiednią ilość miejsc siedzących przeznaczonych dla koncelebransów
 - kołatki,
 - odpowiednią ilość tekstów opisu męki Pańskiej,
 - tekst modlitwy powszechnej na ambonie i miejscu przewodniczenia,
 - c. na kredensie;
 - mszał i inne księgi potrzebne w celebracji,
 - mikrofon (najlepiej bezprzewodowy) gotowy do użycia w trakcie procesji do Bożego Grobu,
 - obrus na ołtarz,
 - d. poza prezbiterium;
 - mikrofon i miejsce dla scholi.

Szczegółowy przebieg celebracji MR s.133

Wielka Sobota

Wielka Sobota jest dniem ciszy i skupienia. Kościół trwa przy Grobie Pańskim, rozważając mękę i śmierć Chrystusa. Kościół powstrzymuje się od sprawowania Ofiary Mszy św., dlatego główny ołtarz pozostaje obnażony.

Niedziela Wielkanocna
Zmartwychwstanie Pańskie

WIGILIA PASCHALNA W WIELKĄ NOC

7. Skład zespołu liturgicznego:

a. w prezbiterium;

- turyferariusz niosący kadzielnicę wykonuje następujące czynności;
 - przed rozpoczęciem celebracji zanoszą węgielki do rozpalonego przed kościołem ogniska,
 - po poświęceniu ognia poprzedza diakona lub kapłana niosącego paschał w procesji do kościoła,
 - podaje kadzielnicę do nasypywania przed ołtarzem wielkanocnym,
 - może również podejść z kadzielnicą przed ewangelią,
 - następnie posługuje jak zwykle podczas Liturgii eucharystycznej,
 - w przypadku, gdy po Wigilii Paschalnej następuje procesja rezurekcyjna, turyferariusz idzie w procesji, poprzedzając kapłana niosącego Najświętszy Sakrament,
- nawikulariusz niosący łądkę pełni swoją posługę j.w.,
- krucyferariusz niesie odsłonięty krzyż z przewieszoną czerwoną stulą, dopiero w czasie procesji rezurekcyjnej, po procesji stawia go obok ołtarza (nie należy stawiać obok ołtarza dwóch krzyży),
- ministranci światła 1 i 2 pełnią swoją posługę, niosąc świece podczas procesji rezurekcyjnej (w trakcie czytania ewangelii nie używa się świec, zaś świece ołtarzowe zapala się w trakcie Liturgii słowa przed intonacją hymnu *Chwała na wysokości Bogu*),
- ministranci dzwonek 1-4¹¹ poprzez znaki dźwiękowe kierują postawami zgromadzenia liturgicznego, ponad to dzwonią w trakcie śpiewu hymnu *Chwała na wysokości Bogu*, dzwonią również zgodnie ze zwyczajem w trakcie procesji rezurekcyjnej,
- ministranci ołtarza 1, 2 i 3 posługują przy przygotowaniu ołtarza, odebraniu i przygotowaniu darów oraz posługują przy obmyciu,
- ministrant księgi troszczy się o mszał i inne księgi, by znajdowały się zawsze na właściwym miejscu,
- ministrant mikrofonu dba o odpowiednie przygotowanie nagłośnienia i podaje mikrofon celebransowi oraz koncelebransom również w trakcie liturgii światła, procesji z paschałem do kościoła (śpiew „światło Chrystusa”), w trakcie błogosławieństwa wody chrzcielnej i w czasie procesji rezurekcyjnej,

¹¹ liczba usługujących w zależności od potrzeb zgromadzenia

- ministrant Słowa Bożego (lektor) 2 - 8¹² odczytujący czytania,
 - psalterzysta 2-8¹³ wykonujący psalm,
 - ministranci pochodni 2 - 12¹⁴, których zadaniem jest po drugim śpiewie „światło Chrystusa” rozniesienie światła odpalonego od paschału wszystkim wiernym zebranych w świątyni, ponadto ich zadaniem jest rozniesienie światła, zapalonego od paschału, wszystkim wiernym zebranych w świątyni przed odnowieniem przyrzeczeń chrztu, by każdorazowo podkreślić znak światła rozprzestrzeniającego się od paschału,
 - nadzwyczajni szafarze Komunii Świętej pomagający w jej rozdzielaniu,
 - ministrant paschału,
 - znosi go do ogniska,
 - pomaga w ustawianiu na świecznik,
 - znosi do chrzcielnicy i pomaga w zanurzaniu do wody,
 - ministrant, odpowiedzialny za naczynie ze święconą wodą, towarzyszy kapłanowi w trakcie pokropienia ludu,
 - ministrant, niosący figurę Zmartwychwstałego, pełni swoją funkcję w trakcie procesji rezurekcyjnej, idąc obok krzyża, a następnie po procesji kładzie figurę obok ołtarza,
 - precentorzy odpowiedzialni za poszczególne zespoły usługujących i pomagający ceremoniarzowi,
 - ceremoniarz czuwa nad całością celebracji,
- b. poza prezbiterium;
- organista,
 - kantor prowadzący śpiew i śpiewający litanie w liturgii chrzcielnej,
 - zespół śpiewaczy (schola - chór) podtrzymujący śpiew ludu (może również wykonać litanie w liturgii chrzcielnej),
 - służba darów – zespół przynoszący dary chleba i wina oraz zbierający składkę,
 - posługa modlitwy 1-6 osób odczytujących wezwania modlitwy powszechnej,
 - komentator podający wyjaśnienia i zachęty (jeśli są one potrzebne),
 - służba ładu czuwająca nad ładem i porządkiem (w większych zgromadzeniach),
 - zakrystian, przygotowujący miejsce celebracji oraz szaty liturgiczne i naczynia, uruchamia również dzwony wieżowe w trakcie hymnu *Chwała na wysokości Bogu*.

¹² w zależności od ilości czytań

¹³ w zależności od ilości psalmów

¹⁴ liczba usługujących w zależności od ilości miejsca w świątyni

8. Przed rozpoczęciem celebracji należy przygotować:

a. w zakrystii;

- szaty liturgiczne dla celebransa i koncelebransów, ornaty w kolorze białym,
- świece i krzyż procesyjny z zawieszoną na jego ramionach czerwoną stulą,
- kadzielnicę i łódkę,
- monstrancję ,
- świece dla służby liturgicznej,
- pochodnie dla ministrantów światła,
- odpowiednio przygotowany paschał (przycięty knot)

b. w prezbiterium;

- odpowiednią ilość miejsc siedzących przeznaczonych dla koncelebransów,
- dzwonki,
- świecznik do paschału,
- podstawkę na figurę Zmartwychwstałego (figury nie kładziemy na ołtarzu),

c. na kredensie;

- mszał i inne księgi potrzebne w celebracji,
- mikrofon (najlepiej bezprzewodowy) ,
- w przypadku rozdzielania komunii pod dwiema postaciami odpowiednią ilość kielichów i wina,
- kielich z puryfikaterzem, palką i korporalem przykryty welonem,
- teksty mszalne dla koncelebransów,
- naczynie na wodę święconą i kropidło,

d. poza prezbiterium;

- mikrofon i miejsce dla scholi,
- z tyłu kościoła stolik na dary, a na nim głęboką patenę z komunikantami oraz ampułki z winem i wodą,
- odpowiednie miejsce do rozpalenia ogniska przed kościołem,
- przy ognisku szczypce do nałożenia węgielków do kadzielnicy,
- przy ognisku odpowiedniej długości patyk do zapalenia paschału od poświęconego ognia,
- przy ognisku latarkę do oświetlenia tekstu w mszale,
- przy ognisku tackę z rylcem i gronami.

Szczegółowy przebieg celebracji MR s. 150